

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ ๓

เล่มที่
๒

นิทาน

นายสายนธ์ ปุยภูงา

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๖

คำนำ

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เล่มที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน สร้างขึ้นเพื่อใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ต้องอาศัยการฝึกฝน การทำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่หลากหลายเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการสร้างและพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมีทั้งหมด ๘ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

เล่มที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เล่มที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

เล่มที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากเพลง

เล่มที่ ๕ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากพระบรมราโชวาท

เล่มที่ ๖ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

เล่มที่ ๗ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี

เล่มที่ ๘ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น

ผู้จัดทำหวังว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สอนได้เป็นอย่างดีผู้จัดทำขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำ ตลอดจนผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูทุกท่านที่ให้ความสนใจและสนับสนุนด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จนทำให้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเล่มนี้เรียบร้อย สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สಾಯันท์ ปุยงูงา

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ป
คำชี้แจง	๑
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับครูผู้สอน	๒
คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียน	๓
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	๔
แบบทดสอบก่อนเรียน	๖
ใบความรู้.....	๑๐
กิจกรรมที่ ๑	๑๔
กิจกรรมที่ ๒	๑๘
กิจกรรมที่ ๓	๒๒
กิจกรรมที่ ๔	๒๙
แบบทดสอบหลังเรียน	๓๒
บรรณานุกรม	๓๖
ภาคผนวก	๓๗
เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน	๓๘
เฉลย กิจกรรมที่ ๑	๓๙
เฉลย กิจกรรมที่ ๒	๔๐
เฉลย กิจกรรมที่ ๓	๔๑
เฉลย กิจกรรมที่ ๔	๔๒
เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน	๔๓

คำชี้แจง

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียน มีเนื้อหาจัดแบ่งออกเป็นเรื่องย่อยๆ มีทั้งหมด ๘ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑ เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

เล่มที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เล่มที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

เล่มที่ ๔ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากเพลง

เล่มที่ ๕ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากพระบรมราโชวาท

เล่มที่ ๖ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

เล่มที่ ๗ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี

เล่มที่ ๘ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น

๒. ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ประกอบด้วย

๒.๑ คำชี้แจง

๒.๒ คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับครูผู้สอน

๒.๓ คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียน

๒.๔ สารและมาตรฐานการเรียนรู้

๒.๕ แบบทดสอบก่อนเรียน

๒.๖ บัตรความรู้

๒.๗ กิจกรรม

๒.๘ แบบทดสอบหลังเรียน

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
(สำหรับครูผู้สอน)

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๒ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยนำไปประกอบกับแผนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแก่นักเรียน โดยมีวิธีการใช้ ดังนี้

๑. ศึกษารายละเอียดขั้นตอนของการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนที่จะให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกทักษะ
๒. ก่อนการจัดการเรียนรู้ ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเอง แนะนำแนวปฏิบัติ และขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะ
๓. ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกปฏิบัติจริง และปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดทักษะและเกิดความชำนาญในเนื้อหาที่จัดการเรียนรู้อย่างแท้จริง
๔. หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นลงในแต่ละแบบฝึกทักษะ ให้นักเรียนตรวจคำตอบในเฉลยกิจกรรม และเฉลยแบบทดสอบ จากเฉลยในภาคผนวก และบันทึกคะแนนที่ได้ในแบบบันทึกคะแนน
๕. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ให้เรียบร้อย และครูแจ้งให้นักเรียนเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมต่อไป

คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
(สำหรับนักเรียน)

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เล่มที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน ใช้เวลา ๒ ชั่วโมง
๒. อ่านคำชี้แจง คำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ
๓. ศึกษาสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ
๔. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ ลงในกระดาษคำตอบ
๕. นักเรียนศึกษาใบความรู้ ให้ละเอียด ก่อนลงมือทำกิจกรรมที่ ๑ ถึง กิจกรรมที่ ๔ หากนักเรียนยังไม่เข้าใจในสาระการเรียนรู้ให้กลับไปศึกษาอีกครั้ง หรือขอคำแนะนำจากครูเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
๖. เมื่อจบบทเรียนให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ
๗. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน พร้อมบันทึกผลคะแนนที่ได้ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียน
๘. นักเรียนควรศึกษาด้วยความเอาใจใส่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ไม่ควรดูเฉยก่อน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑

การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๓/๒ : ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

ม.๓/๓ : ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ม.๓/๔ : อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน

ม.๓/๕ : ตีความ และประเมินค่า แนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากนิทาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานได้
๒. นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากนิทานที่อ่านได้
๓. นักเรียนวิเคราะห์ประโยคใจความสำคัญและประโยคพลความได้

แบบทดสอบก่อนเรียน
เล่มที่ ๒ เรื่อง การอ่านจับใจความ
สำคัญจากนิทาน

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน
๒. ให้นักเรียนเลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

๑. นิทาน หมายถึง
 - ก. ข่าวสารเอกสารหนังสือที่ให้ความรู้
 - ข. ข้อเท็จจริงที่มีการตีพิมพ์เป็นหนังสือ
 - ค. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่มีข้อเท็จจริง
 - ง. เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานานมาแล้ว
๒. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานใช้หลักการอ่านอย่างไร
 - ก. ใช้หลักการอ่านที่มีงานวิจัยเข้ามาสนับสนุน
 - ข. ใช้หลักการอ่านที่มีงานเขียนหรือวรรณกรรมรองรับ
 - ค. ใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญเหมือนการอ่านเรื่องทั่ว ๆ ไป
 - ง. ใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากข้อเท็จจริงที่มีการตีพิมพ์เป็นหนังสือ

๓. นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน หมายถึง
 - ก. นิทานที่กล่าวอ้างบุคคลที่มีความสามารถ อนาคต กล้าหาญ
 - ข. นิทานที่ให้คำสอน เชิงเปรียบเทียบกับชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม
 - ค. นิทานที่อธิบายเรื่องราวของเหตุที่เกิดขึ้นสิ่งหนึ่งสิ่งใด และอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องนั้น ๆ
 - ง. นิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล เป็นต้น
๔. นิทานประเภทใดไม่ใช่นิทานไทย
 - ก. ชูลู นางอ้ว
 - ข. เด็กเลี้ยงแกะ
 - ค. ชุนซ้างชุนแผน
 - ง. ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่
๕. ตอนจบของนิทานส่วนมากจะมีรูปแบบใด
 - ก. ให้ความจรรโลงใจ
 - ข. ทิ้งปมปัญหาให้ขบคิดต่อไป
 - ค. ให้ความสนุกเพลิดเพลินจรรโลงใจ
 - ง. ส่งเสริมให้เยาวชนไทยหมั่นทำความดี
๖. เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกและการถ่ายทอดคตินิยมที่ดีคือสิ่งใด
 - ก. เพลง
 - ข. นิทาน
 - ค. สารคดี
 - ง. บทความ
๗. ลักษณะของนิทานที่ดี ต้องมีลักษณะอย่างไร
 - ก. เป็นนิทานที่มีตัวเอก หลาย ๆ ตัว
 - ข. เป็นนิทานที่มีสัตว์ต่าง ๆ มากมาย
 - ค. เป็นนิทานที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคม
 - ง. เป็นนิทานที่สอดแทรกคติสอนใจให้คนทำความดี และมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๘ - ๑๐

บ้านหลังหนึ่งเลี้ยงสุนัขเอาไว้เฝ้าบ้าน สุนัขตัวนั้น ชื่อสัตย์มากในยามกลางคืนขณะที่มันนอนหลับ หากได้ยินเสียงผิดปกติ มันก็จะลุกขึ้นมาเห่าเสมอเพื่อเตือนภัยแก่เจ้าของบ้าน

คืนหนึ่ง มันได้ยินเสียงฝีเท้าคนย่ำไปมาดังกรอบแกรบ ๆ แผลวเบาที่ใกล้รั้วบ้านแม้จะไม่ได้มองเห็นว่าเป็นใครมันก็ส่งเสียงเห่าคำรามขู่วีวัก่อน

เจ้าหัวขโมยจึงโยนหินเพื่อขู่นายาเปื้อนขึ้นหนึ่งเข้ามาในรั้ว สุนัขเฝ้าบ้านเดินเข้าไปดมๆ แต่ก็ไม่ได้กินหินเนื้อชิ้นนั้น มันยังคงเห่าต่อไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเจ้าของบ้านออกมาดู แล้วก็ช่วยกันจับขโมยได้ในที่สุด

๘. นิทานเรื่องนี้ ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร
 - ก. สุนัขผู้ซื่อสัตย์
 - ข. สุนัขกับหินเนื้อ
 - ค. สุนัขกับโจรกระโจก
 - ง. สุนัขกับเงาของโจรกระโจก
๙. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด
 - ก. นิทานขบขัน
 - ข. นิทานวีรบุรุษ
 - ค. นิทานคติสอนใจ
 - ง. นิทานเทพนิยาย
๑๐. นิทานเรื่องนี้มีความคติสอนใจอย่างไร
 - ก. หินเนื้อน้อยเกินไป
 - ข. สุนัขไม่ชอบคนแปลกหน้า
 - ค. สุนัขเป็นสัตว์ที่เหมาะสมที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน
 - ง. การตัดสินใจบนนั้นซื้อความซื่อสัตย์ก็ไม่ได้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

ผลการทดสอบก่อนเรียน

จำนวน ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ได้ คะแนน

ใบความรู้

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของข้อความหรือเรื่อง ความคิดสำคัญของเรื่อง ที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

๑. ส่วนที่เป็นใจความหลักหรือใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่สำคัญ และเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้น หรือประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดียว ๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ

๒. ส่วนที่เป็นใจความรองหรือผลความหรือส่วนที่ขยายใจความหลัก คือ ประโยคที่ช่วยขยายความประโยคความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อสนับสนุนความคิด ส่วนที่มีใจความสำคัญ และมีใจความรองแต่ช่วยขยายความให้มากขึ้น คือรายละเอียด

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญมีดังนี้

๑. พิจารณาที่ละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

นิทาน

นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าต่อๆ กันมาเป็นเวลานานมาแล้ว แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มต้นเล่ากันมาตั้งแต่เมื่อใด การเล่านิทานมีจุดหมายก็เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เพื่อสอนให้ เป็นคนดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติเพื่อเป็นข้อคิด และนำไปปฏิบัติ

ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบ ของนิทาน และตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ๘ ประเภท คือ

๑. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงของมนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องรวมที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร

๒. นิทานประจำท้องถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล เป็นต้น

๓. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เรียบเรียงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกัน ให้ช่วยเหลือหรือเมตตา และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๔. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างบุคคลที่มีความสามารถองอาจ กล้าหาญ

๕. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวของเหตุที่เกิดขึ้นหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้น ๆ ด้วย

๖. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อโดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริงกลับ

๗. นิทานที่มีตัวสัตว์เป็นตัวเอก เปรียบเทียบเรื่องราว ที่อยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรม แฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไข เป็นเรื่องบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

๘. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุขที่ตลก ขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข

หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานอาจใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญ เหมือนการอ่านเรื่องยาวๆ ทัวไป คือเน้นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ในลักษณะการย่อความซึ่งมีขั้นตอนการอ่าน ดังนี้

๑. ตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่าน
๒. อ่านเรื่องรavnันๆ ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
๓. สรุปหรือจับใจความสำคัญ ว่าเป็นเรื่องอะไร มีใคร ทำอะไร กับใครที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร
๔. ทบทวนความบางตอน หรือสาระบางเรื่องที่ยังเข้าใจ ไม่ชัดเจน ให้เข้าใจ
๕. สังเกตดูว่าผลสุดท้ายของเรื่องนั้นๆ อะไรเกิดขึ้นบ้าง
๖. พิจารณาว่าเรื่องมีสาระหรือความสำคัญอยู่ที่ใดมีแง่คิดคติธรรม หรือคำสอน แก่ผู้อ่านอย่างไรบ้าง
๗. สรุปความคิด ทำบันทึกช่วยจำ ย่อความ ตอบคำถาม หรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์

กิจกรรมที่ ๑

นิทานเรื่อง
“ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วที่บ้านตาตอง จังหวัดยโสธรในฤดูฝน มีการเตรียมปักดำข้าว ทุกครอบครัวจะออกไปไถนาเตรียมการเพาะปลูก ครอบครัวของชายหนุ่มคนหนึ่ง ชื่อ ทอง กำพร้าพ่อ ก็ออกไปปฏิบัติภารกิจเช่นเดียวกัน

วันหนึ่งเขาไถนาอยู่จนสาย ตะวันสูงขึ้นแล้วรู้สึกเหน็ดเหนื่อย อ่อนเพลียมากกว่าปกติ และหิวข้าวมากกว่าทุกวัน ปกติแล้วแม่ผู้ชรา จะมาส่งข้าวกล่อ่งให้ทุกวัน แต่วันนี้กลับมาช้าผิดปกติ เขาจึงหยุดไถนา เข้าพักผ่อนอยู่ใต้ต้นไม้ ปล่อยเจ้าทุยไปกินหญ้า สายตาเหม่อมองไปทางบ้าน รอคอยแม่ที่จะมาส่งข้าวตามเวลาที่ควรจะมา ด้วยความรู้สึก กระวนกระวายใจยิ่งสายตะวันขึ้นสูงแดดยิ่งร้อน ความหิวกระหายก็ยิ่งทวีคูณขึ้น

ทันใดนั้นเขามองเห็นแม่เดินเลียบตามคันนาพร้อมกล่องข้าวน้อยๆ ห้อยต่องแต่งอยู่บนเสาแหกรคาน เขารู้สึกไม่พอใจที่แม่เอากล่องข้าวน้อย นั้นมาข้ามาก ด้วยความหิวกระหายจนตาลายอารมณ์ฟุ้งพล่าน เขาคิดว่า ข้าวในกล่องน้อยนั้นคงกินไม่อิ่มแน่ จึงเอ่ยต่อว่าแม่ของตนว่า “อีแก่ ไปทำ อะไรอยู่จึงมาส่งข้าวให้กูช้านัก ก่องข้าวก็เอามาแต่ก่องน้อยๆ กูจะกินอิ่ม หรือ” ผู้เป็นแม่เอ่ยปากตอบลูกว่า “ถึงก่องข้าวจะน้อยก็น้อยต่อนั่นแน่น ในดอกลูกเอ๋ย...ลองกินเบื่อก่อน”

ความหิว ความเหน็ดเหนื่อย ความโมโห หูอื้อตาลาย ไม่ยอมฟังเสียง ใดๆ เกิดความโมโหหิว คว่ำไม้แอกน้อยเข้าตีแม่ที่แก่ชราจนล้มลง แล้วก็ เดินไปกินข้าว กินข้าวจนอิ่มแล้ว แต่ข้าวยังไม่หมดก่อง จึงรู้สึกผิดชอบชั่ว ดี รีบวิ่งไปดูอาการแม่ และเข้าสวมกอดแม่...อนิจจา แม่สิ้นใจไปเสียแล้ว!

ชายหนุ่มร้องไห้โฮ สำนึกผิดที่ฆ่าแม่ของตนเองด้วยอารมณ์เพียงชั่ววูบ ไม่รู้จะทำประการใดดี จึงเข้ากราบ นมัสการสมภารวัดเล่าเรื่องให้ท่านฟัง โดยละเอียด สมภารสอนว่า “การฆ่าบิดามารดาผู้บังเกิดเกล้าของตนเองนั้น เป็นบาปหนัก เป็นมาตุฆาต ต้องตกนรกเวจีตายแล้วไม่ได้ผุดไม่ได้เกิดเป็น คนอีก มีทางเดียวจะให้บาปเบาลงได้ก็ด้วยการสร้างธาตุก่อกวมกระดูกแม่ ไว้ ให้สูงเท่านกเขาเหิน จะได้เป็นการไถ่บาปหนักให้เป็นเบาลงได้”

เมื่อชายหนุ่มปลงศพแม่แล้ว ขอร้องชักชวนญาติมิตรชาวบ้านมา ช่วยกันปั้นอิฐก้อนเจดีย์บรรจุอัฐิแม่ไว้ จึงให้ชื่อว่า “ธาตุก่องข้างน้อยฆ่า แม่” トラบจนทุกวันนี้

ให้นักเรียนอ่านนิทานและตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ ๒ คะแนน
รวม ๑๐ คะแนน)

๑. ใจความสำคัญของนิทานเรื่องนี้กล่าวถึงเรื่องใด

ตอบ

.....

.....

๒. นิทานเรื่องนี้กล่าวถึงใครบ้าง

ตอบ

.....

.....

๓. ถ้านักเรียนเป็นชายหนุ่ม นักเรียนจะอย่างไร

ตอบ

.....

.....

๔. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด

ตอบ

.....

.....

๕. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากนิทานที่อ่าน

ตอบ

.....

.....

กาลครั้งหนึ่ง กระต่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นตาล ขณะเมื่อกระต่ายหลับอยู่นั้น เกิดลมพายุใหญ่พัดลูกตาลบนต้นหล่นตูมลงมาที่พื้นดินเกือบถูกกระต่าย กระต่ายตกใจตื่นขึ้นสำคัญว่าฟ้าถล่ม ไม่ทันได้ไตรตรอง ลุกขึ้นได้ก็วิ่งไปโดยสุดกำลังเพราะกลัวความตาย

ฝ่ายเสือ ช้าง กวาง ทราย แรด และสัตว์อื่น ๆ อีกหลายจำพวก เห็นกระต่ายวิ่งมาโดยเต็มกำลังดังนั้น จึงร้องถามกระต่ายว่า “ นี่ท่านวิ่งหนีอะไรมา ” กระต่ายวิ่งพลางบอกความพลางว่า “ ฟ้าถล่ม ” สัตว์เหล่านั้นได้ฟังกระต่ายบอกไม่ทันไตรตรองสำคัญว่าฟ้าถล่มจริง ก็พากันวิ่งตาม กระต่ายไป หกล้ม ขาหัก โดนต้นไม้ ตกเหวตายบ้างก็มี ส่วนที่ยังเหลืออยู่ก็พากันวิ่งหนีต่อไปอีก

พระยาราชสีห์ตัวหนึ่ง เป็นสัตว์มีปัญหา เห็นสัตว์ทั้งหลาย มีเสือ ช้าง เป็นต้น พวกมันวิ่งมาไม่หยุดหย่อน จึงร้องถามว่า “เอ๊ะ เหตุใดท่านทั้งหลายจึงพากันวิ่ง จนโดนกันล้มตายฉะนี้” หยุดบอกให้เราทราบประเดี๋ยวก่อน” สัตว์ทั้งหลายกลัวอำนาจราชสีห์ ก็ต้องหยุด และเล่าความที่กระต่ายแจ้งแก่ตนให้ราชสีห์ฟัง ราชสีห์เข้าใจทันทีว่าสัตว์เหล่านั้นคงจะตื่นอะไรมาสักอย่างหนึ่ง จึงถามต่อไปว่า “ฟ้าถล่มที่ตรงไหน จงพาเราไปดูสักที”

สัตว์เหล่านั้นกลัวตายจนตัวสั่นแต่ขัดอำนาจราชสีห์ไม่ได้ ก็ต้องพาราชสีห์ไป พอถึงใต้ต้นตาลที่กระต่ายนอน ราชสีห์พิเคราะห์เห็นลูกตาลตกอยู่ที่โคนต้น ก็เข้าใจว่าผลตาลนั้นหล่นลงมา กระต่ายสำคัญว่าฟ้าถล่มก็ตกใจวิ่งหนีสัตว์ทั้งหลายที่ไม่มีปัญญาดรตรองก็พากันหลงเชื่อกระต่าย วิ่งเตลิดไปจนโดนกันขาหัก คอหัก ตกเหวตาย สัตว์ทั้งหลายต่างจึงพากันได้รับทุกขเวทนาเป็นอันมาก

(จากนิทานสุภาษิต เรียบเรียงโดย พระประภาสวุฒิสาร (สุน บุนนยะประการ)

ให้นักเรียนอ่านนิทานและตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ ๒ คะแนน
รวม ๑๐ คะแนน)

๑. นิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม” มีใจความสำคัญอย่างไร

ตอบ

.....

.....

.....

.....

๒. นิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม” ให้ข้อคิดที่แฝงอยู่อย่างไร

ตอบ

.....

.....

.....

.....

๓. นิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม” มีสัตว์ชนิดใดบ้าง

ตอบ _____

๔. จากนิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม” มีข้อดี หรือข้อเสียหรือไม่ ถ้ามีเป็นอย่างไร

ตอบ _____

๕. ถ้าเราขาดสติแล้วจะเกิดผลเสียอย่างไร

ตอบ _____

กิจกรรมที่ ๓

นิทานเรื่อง “ขูลู นางอ้ว”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีเมืองสองเมือง ชื่อเมืองกาสิ และเมืองกายเป็นเพื่อนรักกัน สัตว์ญาติว่ามีพระโอรสพระธิดาจะให้แต่งงานกัน แต่เนื่องด้วยที่พระมเหสีของกษัตริย์ทั้งสองเมืองกำลังทรงพระครรภ์นั้น เกิดการแย่งผลสืบเกลี้ยกัน จึงทำให้พระนางจันทาโกรธพระนางพิมพากาสีเป็นอย่างมาก ถึงขั้นตัดขาดความเป็นมิตรกันกับพระนางพิมพากาสี

พระมเหสีของกษัตริย์ทั้งสองเมืองทรงประสูติพระโอรสและพระธิดา พระนางพิมพากาสีแห่งเมืองกาสิทรงให้กำเนิดพระโอรส นามว่า “ขูลู” เมื่อท้าวขูลูโตขึ้นทรงมีรูปร่างหน้าตาบุปผาราวกับเทพบุตร ส่วนพระนางจันทาแห่งเมืองกายนครทรงให้กำเนิดพระธิดา นามว่า “อ้วเคียม” เมื่อนางอ้วโตขึ้นมีรูปร่างหน้าตาสะสวยงดงามราวกับเทพธิดา

เมื่อพระโอรสและพระธิดาของทั้งสองเมืองเจริญวัยขึ้น เป็นหนุ่มสาวรูปงามเต็มที่ พระราชบิดาของทั้งสองหรือเจ้าเมืองผู้เป็นกษัตริย์ของทั้งสองเมืองก็สวรรคต พระนางพิมพากาสีจึงอยากให้ท้าวขูลูมาเป็นกษัตริย์ปกครองบ้านเมืองแทนพระราชบิดาที่สวรรคตไป ส่วนเมืองกายนครนั้น พระนางจันทาผู้เป็นพระมเหสีขึ้นครองเมืองแทนพระสวามีที่สวรรคตไป

ครั้นพระนางพิมพากาสีอยากให้ท้าวขูลู ปกครองเมืองและมีคู่ครอง จึงแนะนำเคยสัตย์ญาติกันกับพระมเหสีทางเมืองกายนครว่า ถ้ามีพระโอรสและพระธิดาจะให้แต่งงานกัน ซึ่งเมืองกายนครนั้นมีพระราชธิดา ชื่อ อ้วเคียม จึงอยากให้ท้าวขูลูเดินทางไปยังเมืองกายนครเมื่อท้าวขูลูได้ฟังดังนั้น ก็เกิดความคิดไปว่ารูปร่างหน้าตาของนางอ้วนนั้นจะเป็นไปอย่างไร

พอได้เวลาออกเดินทางไปยังเมืองกายนคร ท้าวขูลู ก็เดินทางไปยังเมืองกายนคร ซึ่งถนนหนทางเต็มไปด้วยป่าทำให้การเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบากกว่าจะถึงเมืองกาย เมื่อมาถึงเมืองกายท้าวขูลูก็แอบไปพักที่อุทยาน และได้พบกับกับนางอ้ว เมื่อทั้งคู่ได้พบเจอหน้ากันก็เกิดความรักความผูกพัน มีใจเสนหาให้กันและกันตั้งแต่แรกเห็น และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ครั้นเรื่องถึงหูพระนางจันทานางจึงได้ให้คนมาทูลเชิญท้าวขูลู ท้าวขูลูจึงไปพบและทรงเล่าเรื่องความเป็นมาต่างๆ ให้พระนางจันทาฟัง พระนางจันทาจึงจัดการต้อนรับเป็นอย่างดี เมื่อท้าวขูลูเห็นว่าเป็นเวลาสมควรแล้วท้าวขูลูจึงทูลขอนางอ้ว และบอกว่าจะแต่งเครื่องราชบรรณาการมาสู่ขอนางอ้ว ตนจะกลับเมืองไป ท้าวขูลูจึงไปลาลานางอ้วเพื่อลากลับเมือง

เมื่อท้าวขูลูกลับเมืองไปได้ไม่นาน ข่าวลือเรื่องความงดงามของนางอ้วก็เลื่องลือไปไกลจนถึงเมืองขอม ซึ่งมีกษัตริย์ผู้ปกครองเมือง นามว่า “ขุนกลาง” เป็นคนแก่แต่มีใจคิดใฝ่อยากมีเมียเด็ก จึงส่งเครื่องราชบรรณาการข้าวของต่างๆ มายังเมืองกายนครให้พระนางจันทาอย่างสม่ำเสมอ และทูลขอนางอ้วกับพระนางจันทา เนื่องด้วยพระนางจันทาเห็นว่าขุนกลางส่งเครื่องราชบรรณาการมาบ่อยๆ ประกอบกับที่ขูลูหายไปนานและยังขุนเคืองพระนางพิมพา กาสีพระมารดาของท้าวขูลู จึงเอ่ยปากรับคำยกนางอ้วให้ขุนกลางไป

เมื่อนางอ้วทราบข่าวว่า พระมารดาของตนจะยกตนให้ขุนกลาง ก็ไม่ยอมแต่งงานกับขุนกลาง และทรงทูลพระมารดาว่า ตนนั้นรักท้าวขูลูแต่เพียงผู้เดียว และจะรอเพียงแค่ท้าวขูลูเท่านั้น เมื่อพระนางจันทาทรงได้ยินตามนั้นก็เกิดการด่าทอนางอ้ว ทำให้นางอ้วเสียใจและคิดแก้ไขปัญหานี้ไม่ตก

ครั้นเมื่อท้าวชูลูมายังเมืองกายพร้อมด้วยเครื่องราชบรรณาการ เพื่อมา
สู่ขอนางอ้วแต่กลับได้ยินข่าวว่า พระนางจันทาทรงยกนางอ้วให้กับขุนนาง
กษัตริย์เมืองขอมไปแล้ว ก็ทรงเสียใจจึงลักลอบไปพบนางอ้ว นางอ้วก็เล่า
ความจริงให้ฟัง ท้าวชูลูจึงกลับเมืองไปด้วยความเสียใจ เมื่อพระนางจันทารู้
ข่าวว่าท้าวชูลูลักลอบไปหานางอ้ว นางโกรธมากจึงมาด่าทอทุบตีนางอ้วว่า
ไม่รู้จักรักนวลสงวนตัว ทำเสื่อมเสียต่างๆ นานา ทำให้นางอ้วเสียใจเป็น
อย่างมาก

เมื่อท้าวชูลูกลับไปยังเมืองกาสีจึงเล่าความจริงให้พระมารดาของตน
ฟัง พระนางพิมพากาสีโกรธมากจึงจัดให้มีการยกทัพไปยังเมืองกาย เมื่อ
พระนางพิมพากาสีมาถึงเมืองกายพระนางจันทาทราบข่าวก็จัดให้มีการ
เจรจาและเชิญพระนางพิมพากาสีมาประทับในพระตำหนักอย่างดี การเจรจา
ในครั้งนี้พระนางจันทาได้บอกว่า ตนได้เอ่ยปากตอบตกลงยกนางอ้วให้กับ
ขุนนางไปแล้ว พระนางพิมพากาสีจึงขอให้มีการเสี่ยงทาย ถ้าท้าวชูลูกับ
นางอ้วเป็นคู่กันจริงก็จะจัดให้มีการแต่งงานกันเกิดขึ้น ถ้าไม่เป็นคู่กันก็จะยก
ให้ขุนนางไป พระนางจันทาจึงจัดให้มีพิธีการเสี่ยงทาย เสี่ยงสายแนน
เกิดขึ้น เมื่อเสี่ยงสายแนนก็พบว่าสายแนนของทั้งคู่แน่น กอดเกี่ยวพันกัน
แน่นในส่วนต้นแต่ปลายนั้นกลับหันหนีแยกออกจากกัน จึงทำนายว่าทั้งคู่
เป็นคู่กัน แต่จะคู่กันได้ไม่นานต้องตายจากกัน

เมื่อผลออกมาดังนี้แล้วพระนางพิมพากาสีจึงยกทัพกลับเมืองกาสีไป
พร้อมกับท้าวชูลู ท้าวชูลูเสียใจมากพระนางจันทาจึงจะจัดงานแต่งงานให้
ขุนนางกับนางอ้ว นางอ้วนั้นคับแค้นใจและเสียใจเป็นอย่างมาก จึงตัดสินใจ
หนีออกจากปราสาทและหวังจะไปผูกคอตายเพื่อหนีการแต่งงานในครั้งนี้
พอถึงสวนอุทยานพระนางจึงเห็นต้นจวงจันทร์ขอให้มารับเอาพระนางไป
อยู่ด้วย ขณะนั้นรุกขเทวดาที่สิงสถิตอยู่ ณ ที่นั้น จึงบอกกับ พระนางให้เสด็จ
ไปทางทิศใต้ จะมีต้นไม้จวงจันทร์ที่มีผีสิงอยู่ เพราะเราเองทำไม่ได้เพราะมัน
ผิดศีลธรรมและบาปมาก เมื่อเป็นเช่นนั้น พระนางอ้วเคียมจึงเสด็จไปต้นไม้

จวงจันท์หนีป่า นางกราบวอนให้โน้มกิ่งลงมารับเอาพระนาง ฝ่ายไม้
จวงจันท์หนีป่าจึงโน้มกิ่งลงมา พระนางจึงเอาไหมคำ ผูกกับกิ่งไม้และผูกใส่
พระศอและสังลา พระมารดาและประชาชน แล้วพระนางก็อธิษฐานถึงพระ
อินทราราชขอให้มารับวิญญานของพระนาง เพื่อไปรอท้าวขูลูอยู่บนสวรรค์
จากนั้นกิ่งไม้จวงจันท์หนีป่าก็ติดเอา พระนางสิ้นพระชนม์ในสวนอุทยานนั้น

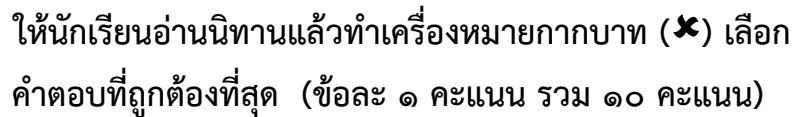

เมื่อพระนางจันทมาหานางอ้วที่ปราสาทไม่พบจึงสั่งให้คนออกตามหา และเมื่อไปถึงก็พบว่านางอ้วนั้นได้ตายไปเสียแล้ว พระนางจันทาเสียใจเป็นอย่างมากจนถึงขั้นเป็นลมสลบไป เมื่อท้าวขูลูทราบข่าวการตายของนางอ้วจึงใช้พระขรรค์แทงตัวตายตามนางอ้วไป พระนางพิมพากาสีเสียใจมาก พระนางจันทาและพระนางพิมพากาสีจึงจัดพิธีเผาศพท้าวขูลูกับนางอ้วพร้อมกัน เมืองสองเมืองจึงกลับมามีสัมพันธไมตรีเป็นมิตรกันตามเดิม และเมื่อท้าวขูลูกับนางอ้วตายไปวิญญาณของทั้งคู่ก็ไปพบกันและครองคู่กันบนสวรรค์

นิทานสนุกไหมครับ
อ่านแล้วจับใจความสำคัญได้ไหมครับ
เรามาเริ่มทำกิจกรรมกันเลย

-

๖. เหตุใดพระนางจันทาจึงไม่ยอมยกนางอ้วเคียมให้ท้าวขูลู
- ก. เพราะได้รับชั้นหมากของผู้อื่นแล้ว
 - ข. เพราะถูกใจขุนนาง มากกว่าท้าวขูลู
 - ค. เพราะไม่พอพระทัยเรื่องเมื่อครั้งตั้งครรภ์
 - ง. ข้อ ก และข้อ ข ถูก
๗. เหตุใดรุกขเทวาจึงไม่ให้พระนางอ้วเคียมปลิดพระชนม์ที่ต้นไม้จวงจันทน์ที่ตนเองสิงอยู่
- ก. เพราะไม่มีอำนาจทำได้
 - ข. เพราะผิดศีลธรรมและบาปมาก
 - ค. เพราะเกรงอำนาจต้นจันทน์ผีสิง
 - ง. เพราะไม่ต้องการให้พระนางอ้วเคียมสิ้นพระชนม์
๘. รุกขเทวาชี้ทางให้พระนางอ้วเคียมไปที่ใด
- ก. ต้นไม้จวงจันทน์ผีสิงทางทิศใต้
 - ข. ต้นไม้จวงจันทน์ผีสิงทางทิศเหนือ
 - ค. ต้นไม้จวงจันทน์ผีสิงทางทิศตะวันตก
 - ง. ต้นไม้จวงจันทน์ผีสิงทางทิศตะวันออก
๙. พระนางอ้วเคียมทรงปลิดพระชนม์พระองค์ด้วยวิธีใด
- ก. แหวงพระศอด้วยกริช
 - ข. ผูกพระศอกับต้นไม้ไทร
 - ค. แหวงพระศอด้วยพระขรรค์
 - ง. ผูกพระศอกับต้นไม้จวงจันทน์
๑๐. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุความรักที่ผิดหวังของท้าวขูลูและพระนางอ้วเคียม
- ก. ความโลภ
 - ข. ความแค้น
 - ค. ความโกรธ
 - ง. ความชิงชัง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ...มีเศรษฐีคนหนึ่งชอบใจลูกสาวชานายากไร้ผู้หนึ่ง เขาเชิญชานากับลูกสาวไปเที่ยวสวนในคฤหาสน์ของเขา เป็นสวนกรวดกว้างใหญ่ที่มีแต่กรวดสีดำกับสีขาว เศรษฐีบอกชานานาว่า “ท่านเป็นหนี้สินข้าจำนวนหนึ่ง แต่หากท่านยกลูกสาวให้ข้า ข้าจะยกเลิกหนี้สินทั้งหมดให้” ชานาไม่ตกลง

เศรษฐีบอกว่า “ถ้าเช่นนั้นเรามาพนันกันดีไหม ข้าจะหยิบกรวดสองก้อน ขึ้นมาจากสวนกรวดใส่ในถุงผ้านี้ ก้อนหนึ่งสีดำ ก้อนหนึ่งสีขาว ให้ลูกสาวของท่านหยิบก้อนกรวดจากถุงนี้ หากนางหยิบได้ก้อนสีขาว ข้าจะยกหนี้สินให้ท่าน และนางไม่ต้องแต่งงานกับข้า แต่หากนางหยิบได้ก้อนสีดำ นางต้องแต่งงานกับข้า และแน่นอน ข้าจะยกหนี้ให้ท่านด้วย” ชานาตกลง

เศรษฐีหยิบกรวดสองก้อนใส่ในถุงผ้า หญิงสาวเหลือบไปเห็นว่ากรวดทั้งสองก้อนนั้นเป็นสีดำ เธอจะทำอย่างไร? หากเธอไม่เปิดโปงความจริง ก็ต้องแต่งงานกับเศรษฐีผู้โง่ ...หากเธอเปิดโปงความจริง เศรษฐีย่อมเสียหน้าและยกเลิกเกมนี้ แต่บิดาของเธอก็ยังคงเป็นหนี้เศรษฐีต่อไปอีกนาน ลูกสาวชานาเอื้อมมือลงไปในถุงผ้า หยิบกรวดขึ้นมาหนึ่งก้อน พลันเธอปล่อยกรวดในมือร่วงลงสู่พื้น กลิ้งหายไปใต้อ่างน้ำและขาของสวนกรวด

เธอมองหน้าเศรษฐีแล้ว เอ่ยว่า “ขอภัยที่ข้าพลั้งเผลอปล่อยหินร่วงหล่น แต่ไม่เป็นไร ในเมื่อท่านใส่กรวดสีขาวกับสีดำอย่างละหนึ่งก้อนลงไปในถุงนี้ ดังนั้นเมื่อเราเปิดถุงออกดูสิกรวดก้อนที่เหลือ ก็ย่อมรู้ทันทีว่า กรวดที่ข้าหยิบไปเมื่อครู่นี้เป็นสีอะไร”

ปรากฏว่าที่ก้นถุงเป็นกรวดสีดำ ...” ดังนั้น กรวดก้อนที่ข้าทำตกย่อมเป็นสีขาว” หญิงสาวกล่าว...ชานาจึงพ้นจากสภาพลูกหนี้ และลูกสาวก็ไม่ต้องแต่งงานกับเศรษฐีผู้โง่คนนั้น

ที่มา <https://www.quizforkid.com/นิทาน/>

ให้นักเรียนอ่านนิทานและตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ ๒ คะแนน
รวม ๑๐ คะแนน)

๑. นิทานเรื่องนี้ควรมีชื่อเรื่องว่าอะไร

ตอบ

๒. นิทานเรื่องนี้มีใจความสำคัญอย่างไรบ้าง

ตอบ

๓. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับอะไร

ตอบ

๔. ทำไมลูกสาวชาวนาจึงไม่บอกพ่อของตนเองว่าเศรษฐีใส่กรวดสีดำ ๒
ก้อนลงไปในถุง

ตอบ

๕. เพราะเหตุใดเศรษฐีจึงจึงหยิบก้อนกรวดสีดำ ๒ ก้อนใส่ในถุง
แทนที่จะเป็นกรวดสีขาวหนึ่งก้อนและกรวดสีดำอีกหนึ่งก้อน

ตอบ

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน
๒. ให้นักเรียนเลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑ - ๓

บ้านหลังหนึ่งเลี้ยงสุนัขเอาไว้เฝ้าบ้าน สุนัขตัวนั้น ชื่อสตัย์ มากในยามกลางคืนขณะที่มันนอนหลับ หากได้ยินเสียงผิดปกติ มันก็จะลุกขึ้นมาเห่าเสมอเพื่อเตือนภัยแก่เจ้าของบ้าน

คืนหนึ่ง มันได้ยินเสียงฝีเท้าคนย่ำใบไม้ดังกรอบแกรบ ๆ แผลวเบาที่ใกล้รั้วบ้านแม้จะไม่ได้มองเห็นว่าเป็นใครมันก็ส่งเสียงเห่าคำรามขู่ว่างก่อน

เจ้าหวัชโหมยจึงโยนหินเมื่อซุบยาเปื้อนขึ้นหนึ่งเข้ามาในรั้ว สุนัขเฝ้าบ้านเดินเข้าไปดมๆ แต่ก็ไม่ได้กินหินเมื่อขึ้นนั้น มันยังคงเห่าต่อไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเจ้าของบ้านออกมาดู แล้วก็ช่วยกันจับหวัชโหมยได้ในที่สุด

๑. นิทานเรื่องนี้ ควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร
 - ก. สุนัขผู้ซื่อสัตย์
 - ข. สุนัขกับชิ้นเนื้อ
 - ค. สุนัขกับโจรกระจอก
 - ง. สุนัขกับเงาของโจรกระจอก
๒. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด
 - ก. นิทานขบขัน
 - ข. นิทานวีรบุรุษ
 - ค. นิทานคติสอนใจ
 - ง. นิทานเทพนิยาย
๓. นิทานเรื่องนี้มีคติสอนใจอย่างไร
 - ก. ชิ้นเนื้อม่อยเกินไป
 - ข. สุนัขไม่ชอบคนแปลกหน้า
 - ค. สุนัขเป็นสัตว์ที่เหมาะสมที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน
 - ง. การตัดสินใจบนนั้นซื้อความซื่อสัตย์ก็ไม่ได้
๔. นิทาน หมายถึง
 - ก. ข่าวสารเอกสารหนังสือที่ให้ความรู้
 - ข. ข้อเท็จจริงที่มีการตีพิมพ์เป็นหนังสือ
 - ค. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่มีข้อเท็จจริง
 - ง. เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานานมาแล้ว
๕. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานใช้หลักการอ่านอย่างไร
 - ก. ใช้หลักการอ่านที่มีงานวิจัยเข้ามาสนับสนุน
 - ข. ใช้หลักการอ่านที่มีงานเขียนหรือวรรณกรรมรองรับ
 - ค. ใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญเหมือนการอ่านเรื่องทั่ว ๆ ไป
 - ง. ใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากข้อเท็จจริงที่มีการตีพิมพ์เป็นหนังสือ

๖. นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน หมายถึง
 - ก. นิทานที่กล่าวอ้างบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล้าหาญ
 - ข. นิทานที่ให้คำสอน เชิงเปรียบเทียบกับชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม
 - ค. นิทานที่อธิบายเรื่องราวของเหตุที่เกิดขึ้นสิ่งหนึ่งสิ่งใด และอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องนั้น ๆ
 - ง. นิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล เป็นต้น
๗. นิทานประเภทใดไม่ใช่นิทานไทย
 - ก. ชูลู นางอ้ว
 - ข. เด็กเลี้ยงแกะ
 - ค. ชุนซ้างชุนแผน
 - ง. ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่
๘. ตอนจบของนิทานส่วนมากจะมีรูปแบบใด
 - ก. ให้ความจรรโลงใจ
 - ข. ทิ้งปมปัญหาให้ขบคิดต่อไป
 - ค. ให้ความสนุกเพลิดเพลินจรรโลงใจ
 - ง. ส่งเสริมให้เยาวชนไทยหมั่นทำความดี
๙. เครื่องมือที่ใช้ในการบันเทิงและการถ่ายทอดคติธรรมที่ดีคือสิ่งใด
 - ก. เพลง
 - ข. นิทาน
 - ค. สารคดี
 - ง. บทความ
๑๐. ลักษณะของนิทานที่ดี ต้องมีลักษณะอย่างไร
 - ก. เป็นนิทานที่มีตัวเอก หลาย ๆ ตัว
 - ข. เป็นนิทานที่มีสัตว์ต่าง ๆ มากมาย
 - ค. เป็นนิทานที่มุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคม
 - ง. เป็นนิทานที่สอดแทรกคติสอนใจให้คนทำความดี และมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

ผลการทดสอบหลังเรียน

จำนวน ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ได้ คะแนน

บรรณานุกรม

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (๒๕๔๑, เมษายน). การเล่านิทาน. การศึกษาปฐมวัย. ๒(๒) : ๑๐ – ๑๙.

เกริก ยุ้นพันธ์. (๒๕๓๙). การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ครูพร. (๒๕๕๑). นิทานอีสป ฉบับภาพประกอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญจิต.

จิตรราภรณ์ ตัวงjumพล. (๒๕๔๕). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

แวมยุรา เหมือนนิล. (๒๕๔๑). การอ่านจับใจความ. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

นิทานเศรษฐีเจ้าเล่ห์กับลูกสาวชานา. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑. จาก

<https://www.quizforkid.com/นิทาน/>.

นิทานกระต่ายตื่นตูม. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑. จาก

<https://www.quizforkid.com/นิทาน/>.

ตารางบันทึกคะแนน

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
เล่มที่ ๒ การอ่านจับใจความสำคัญจาก

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
แบบทดสอบก่อนเรียน	๑๐		
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๐		
ผลการพัฒนา			

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	หมายเหตุ
กิจกรรมที่ ๑	๑๐		
กิจกรรมที่ ๒	๑๐		
กิจกรรมที่ ๓	๑๐		
กิจกรรมที่ ๔	๑๐		

